

Det er og skal være fint å vokse opp på Skåtøy.

Still opp på vinterkarneval for store og små **6 feb.** Glade barn sikrer din fremtid, og gir deg glede her og nå.

epost: linda-hoy@hotmail.com
mobil: 99234828

Skåtøy vel

Det ønskede medlemsmøtet om fergeruter ble avholdt lørdag 16. januar kl. 16 på Lokalet. Etter styrets innledning var ordet fritt.

Selv om mange ting ble påpekt, så mener styret at det var en viss samling om følgende forhold som må tas opp med Kragerø Fjordbåt-selskap IKS og andre aktører:

- Gode fergeforbindelser er svært viktig for å sikre bosetting og få tilflytting. Det inkluderer mulighet for å få med bil slik at arbeid kan følges.
- Arbeidsrutene må derfor bli mer forutsigbare både mhp. tid og plass til biler.

• For å kunne delta på sosiale aktiviteter, så ønskes det ei seinere rute enn 20.30. Konkret savnet flere avgangen kl. 21.00.

• Bussen er viktig for spesielt eldre og må bevares. (Avganger midt på dagen er pr. nå vanskelig å bruke pga. veiarbeid, og en håper at anleggsperioden blir så kort som mulig).

Alle var klar over at isen skaper ekstra problemer, men mange medlemmer ønsker at rutetidene fra før nyttår blir gjeninnført så fort havet igjen er flytende.

Deretter ble ekstraordinært årsmøte avholdt. Valg av revisor Karin Hanssen ble enstemmig vedtatt.

Vedtektssendingene som bar preg

av praktisk modernisering, ble enstemmig vedtatt.

§ 5 i vedtektene ble diskutert på bakgrunn av at styret hadde delt innstilling. Den ene innstillingen som viderefører at kun fastboende medlemmer har stemmerett, ble vedtatt med 31 stemmer.

Det hele fikk en hyggelig avslutning med mat og drikke for de som hadde meldt seg på til ildsjelen Gerd Slåen. Hun fikk velfortjent trampeklapp!

Styret

Juletefest på Lokalet

ble tradisjonen tro arrangert av BUK og følgende lille gladmelding tikket inn.

"Vi hadde en veldig koselig Julete-fest. Lisbet Thoresens bilder viser flaskepostens lesere at det er trivelig med juletefest! :)"

Hilsen Simone

BUK fortsetter med barnefest

Gjør dere klare for KARNEVAL!

Lørdag 6. februar blir det karnevalsfest på Lokalet for store og små.

Vi starter med paraderebus ute på dagen - alle oppfordres til å pynte-pimpe sin egen slede/vogn (på meier eller hjul, alt etter snømengde)!

Alle gir alt når det gjelder utkledding og vi forventer at alle (også voksne!) kler seg ut!

Hold av datoen og begynn gjerne med sleden!

Mer info kommer.

Hilsen BUK Vh Maria

Det skjer på Skåtøy

Tiden er moden

Etter 15 gode og spennende år med fine samtaler, musikalske og kunstneriske opplevelser, gleder, sorger og minner for livet stenger jeg Kaféen.

Jeg takker alle dere som har vært trofaste gjester, ansatte, festivalarbeidere, samarbeidspartnere, kunstnere og artister. Går alt som jeg håper, skal det ikke være stengte dører lenge. Jeg tror at de rette menneskene vil drive stedet videre. Del denne nyheten med alle du tror kan være interessert!

For ytterligere opplysninger om leie, ta kontakt med Finans & Regnskap AS, Skien. Kontaktperson Nils Olav Langeland, mobil 95142355 eller nils.olav@finregn.no. Helst på mail som merkes Skåtøy kafé.
Heidi Felle

Årsmøte på Lokalet 13.2 kl 1630-1900

Vanlige årsmøtesaker.

Vel-et spanderer middag på årsmøtedeltagerne (Ønsker du mat må du melde deg på til Gerd).
(Tidlig dato i år gjør at vi tar et lite forbehold om utsettelse)

Styret

Huskestua

Huskestua ønsker alle velkommen for å møtes til nye spennende treff på lokalet i 2016. Årsmøtet blir mand. 1. feb

Grete Olsen

Finn på nett; Flaskeposter?

Skole ?

Skåtøy Kirke Søn 14. februar. kl. 1130.

Gudstjeneste v/ Harald Monsen og Katrine Kristiansen. Offer til Gautefall fjellkirke.

Velkommen i kirken

Lokalet - Vårt eget hus Vinterens krokvelder

Tradisjonen tro arrangeres det middager med barrettigheter. For middager kreves påmelding, ellers er det åpent for alle.

30 januar kl 1800 Quiz- eller Kviss-kveld

Middag: Småretter med tilbehør og kaffe og kake som etterfølges av Spurningapåttur um Else og Tor (islandsk)

13 februar kl 1915 NB! etter årsmøte i Skåtøy Vel

Middag: Gryterett med tilbehør og kaffe og kake

05 mars kl 17 Thaibuffet v/ Jan Cranner. Dette er populært og barnevennlig arrangement i år som i tidligere år.

12 mars kl 1915 Chilli Con Carne NB! Etter årsmøtet i Sangpoetene som starter **kl 1800**

Alle også fra andre øyer og til og med fastlandet er velkommen, men husk påmelding til middager.

Påmelding til middag onsdagen før til **Gerd Slåen 99261667**

Andre arrangementer

06.februar Karneval for store og små (egen annonsering kommer senere)

17.februar kl 1900 Årsmøtet for Lokalet. Saker til i årsmøtet sendes senest 10.februar til tove.kristiansen21@gmail.com
Det serveres kake og kaffe

Husstyret

Skåtøy - sangpoetenes møtested
Sangpoetene ønsker alle
et fortreffelig nytt kulturelt år.

Januar 2016
Sangpoetene hviler

Lørdag 20. feb kl 1900

Prestestranda Vel Vel Vel gjenforenes!
De spiller på Skåtøy flerbrukshus lørdag
20. februar 2016 kl. 19.00 - presis.
Det blir også salg av litt å bite i og noe
godt å drikke.

Billetter er lagt ut på Billettservice,
Narvesen og 7-Eleven.
Billettpris kr. 290,- + avgift – løp og kjøp!

Denne dagen skal vi ha fullt hus!
Sangpoetene oppfordrer alle på Skåtøy
til å invitere gjester fra alle slags øyer
og fastland på besøk denne helgen.
Det blir en liten premie til den som vinner
konkurransen om å ha flest på
overnatting!

NB! Det er solgt bra med billetter,
men vi har plass til flere!

Lørdag 12. mars 2016 kl. 18.00.

Årsmøte i Sangpoetene på Lokalet.
På årsmøte er det bare adgang for
medlemmer som har betalt kontingenten.
Etter møtet, kl. 19.00, er det åpent for
alle, og Lokalet serverer mat og drikke.
Påmelding middag Gerd 99261667
Sangpoetene står for underholdning –
viser og poesi.

Lørdag 14. mai 2016 kl. 18.00

Konsert i Skåtøy kirke (pinseaftnen).

"Som den gyldne sol"

- Povl Dissing - vokal,
 - Iver Kleive - orgel,
 - Knut Reiersrud - gitarer
- Billetter er lagt ut på Billettservice,
Narvesen og 7-Eleven.
-Billettpris kr. 325, + avgift
-Transport, tur/retur, kr. 160, + avgift

Kontingent for 2016 er sendt ut på e-
post og i postkassa til de som ikke har
e-post. Vi oppfordrer alle som ser verdien
av et helårlig kulturtilbud på Skåtøy til
å være medlem av Sangpoetene.
Ønsker du å bli medlem, send en e-
post til sangpoetene@gmail.com eller
bruk SMS/tlf. 95249200 så ordner det
seg.

Hilsen Styret i Sangpoetene

Lokalet - Vårt eget hus

Årsmøtet on 17.2 kl 1900 for Lokalet

Årsmøtesaker: Årsberetning/ regnskap/
valg/ innkomne saker

Saker som ønskes tatt opp i årsmøtet
må være styret i hende senest **10.2.**
Forslag til sak sendes
tove.kristiansen21@gmail.com
Det serveres kake og kaffe.

Vel møtt Hilsen styret for Lokalet

Årsmøte for Skåtøy Vel på
Lokalet 13.2 kl 1630-1900

Årsmøtesaker: Årsberetning

SKÅTØY VEL fra styret og komiteer/
regnskap/ valg/ innkomne saker

Saker som ønskes tatt opp i årsmøtet
må være styret i hende senest **5.2.**

Forslag til sak sendes
tor.donvik@gmail.com

Vel-et spanderer middag på årsmøte-
deltagere som ønsker det. (Vil du ha
mat må du melde deg på til Gerd).

(Tidlig årsmøtedato i år gjør at vi tar et
lite forbehold om utsettelse)

Styret

Skåtøys tidlige bosetning

Kragerø by feirer i år sitt 350 år jubileum som by.

I den anledning gis det ut et stort historisk bokverk om Kragerøs historie, det samme ble gjort ved 250 års jubileet.

Når historien skrives er det som oftest samfunnets maktelite (øvrighet og private) og deres forvaltning av verdier og ressurser som ofres mest oppmerksomhet. Her fins det god tilgang til historisk kildemateriale, og selvfølgelig er offentlig og privat utøvelse makt og bruk av ressurser av den største betydning for lokalhistorien.

Ser vi på folk flest sine levekår og gjøremål fins det få gamle kilder som beskriver dette, i alle fall spesifikt for Skåtøy, hvis vi går noen hundre år tilbake i tid.

Boka "Kragerø By's Historie, 1666-1916: Jubilæumsskrift" tar naturlig nok for seg bykommunen Kragerø og beskriver kun kortfattet innseilingen til byen med øyene utenfor, og kun Jomfruland ofres litt spalteplass.

Det er derfor spennende å se hva 350 års jubileets historieverk "Kysten-Skogen-Byen" i 3 bind får med seg om Skåtøy. Det første bindet i dette flotte

bokverket er allerede kommet ut, det er interessant og anbefales på det varmeste (selv om vi selvfølgelig kunne ønsket oss mer spesifikk omtale av Skåtøys historie), så løp og kjøp:

Kysten--Skogen--Byen Bind 1

Når kan vi lokalt på Skåtøy feire vårt øy-jubileum for etablering av fast bosetning på øya?

Nøyaktig årstall for når øya først ble bebodd og tatt i bruk er nok umulig å fastslå nøyaktig. Det nest beste da er å finne de tidligste registrerte navngitte beboere i gamle dokumenter. Den gang som nå, er de som er mest opptatt av å registrere hvem som bor i landet vårt, skatteoppkrevere. I tillegg dokumenterer rettsapparatet sine dommer.

Det sikreste stedet er derfor å lete i gamle skatteregistre og rettsdokumenter, mange av disse dokumentene er nå lett tilgjengelig på nett og i Nasjonalbibliotekets digitale arkiv.

Bygdeboka for Skåtøy (utgitt i 1950), er pr i dag vår ledende lokalhistoriebok, der nevnes det 3 tidlige navngitte beboere på Skåtøy i 1665, omtrent samtidig som Kragerø fikk sin bystatus i 1666.

Med litt leting i Nasjonalbibliotekets

arkiver er det mulig å gå lengre tilbake i tid. Her følger historikken i rekkefølge:

1528: I Christiania 1906 utga Det Norske historiske Kildeskriffond en bok med avskrifter fra Jordebøker fra det 16-ende århundre.

For Bamble sogn finner vi der listet opp 10 leilendinger/gårder i skjærgården 2 på Jomfruland, 1 på Arøy, 2 på Bærø, 1 på Gumø, 1 på Vestre Langøy, 1 på Østre Langøy og **1 på Skåtøy.**

Skåtøy gård var drevet av en som het Arne og han betalte sin skatt i 1528

Arne paa Skodøen
sz^t xx β i norske søsling

xx er romertall, *beta* betyr shilling og en søsling var en norsk sølvmynt med en verdi av 6 pfenning eller ½ skilling). Skatten Arne betalte var altså på 40 slike sølvmynter eller 20 shilling.

1558: Tretti år senere, 15. juli i 1558 brakte bonden Hallvort fra Skodøe sammen med flere andre bønder i distriktet og i Grenland en sak til tings i Gjerpen. Saken gjaldt et pålegg (kongebrev) de hadde fått om bidra til å bygge og utruste et orlogsskip for en Peter Huitffell. De hadde allerede betalt

noe, i form av penger og kobber til prosjektet, men ba om fritak for å utruste skipet med rigg, kanoner, kuler og krutt, da de kun var fattige bønder.

Det var trolig fremdeles da kun en gårdsdrift på Skåtøy.

1647: I Matrikkel fra 1647 (eiendomsregister) fremgår det 2 brukere på gården. "Schaadøen som Svennum och Brynjulf bruger, schylder 6 huder, som hans exelentie her stadtholder Haniball Sehestedt eir med bøxell, er tillhörig med jurisdiction, och derfor giffer ingen schatt".

Bøxell er en bygslet leiekontrakt. Skattetaksten (landbruks-messig) på hele Skåtøy, som den gang var eid av Grevskapet i Larvik, er 6 huder. Det er en gammel skattetakst på gårdsbruk (4 huder tilsvarer en fullgård som da betalte full skatt/ 2 huder ½ skatt/ 1 hud ¼ skatt).

1664-66: I dette manntallet fins det 3 navn nevnt på gården Skåtøy, det er Svennum og Brynnulf Olsön som trolig var brødre, (Brynnulf var kun 18 år i 1647) og var derfor neppe en selvstendig leilending. Den tredje som nevnes var Niels Lauritsön.

I tillegg var det en underliggende plass bebodd av Hans Halvorsön.

I dette manntallet er det navngitt totalt **4 voksne menn og 6 gutter** på Skåtøy. Antar vi like mange kvinner og jenter, bodde det da totalt ca. 20 på Skåtøy fordelt på 2 gårder og en plass.

Dette er trolig den tidligste lett tilgjengelige og komplette navneliste over (mannlige) beboere på Skåtøy.

Flaskepostenes lesere inviteres til å gi tilbakemelding og supplere disse listene dersom de kjenner til andre lignende fakta eller kildematerialer.

I neste flaskepost fullfører jeg min liste fram til år 1886. Etter den tid er det god tilgang til enkel og lett forståelig informasjon fra folketellinger, eiendomsregistre og andre dokumenter, spesifikke for Skåtøy.

En slik liste sammen med gamle kart, kunnskap om Skåtøys topografi og gamle stedsnavn gjør det mulig å steds- og tids-feste (sånn ca) når de eldste boplassene ble etablert, og hvem som bodde der.

Tilgjengelig, men nokså sparsommelig informasjon om tidligere dagligliv og

virksomhet, som beskatning av gårdsbruk, og beskrivelser av industri og annen virksomhet på Skåtøy, bidrar også til at vi kan danne oss et bilde av Skåtøys historie fra ca 1500 tallet og opp til vår tid.

Jeg har ingen kompetanse eller bakgrunn i historiefaget og heller ingen erfaring med lokalhistorie. Tanken med planlagte skriverier er å få en samlet oversikt over tilgjengelige gamle "hard facts og data" for Skåtøy og se hva en kan finne ut av ved å systematisere og analysere disse.

Resultatet blir trolig at noe er enkelt og overveiende sannsynlig, og noe er usikkert og vanskelig, når det gjelder bosetningskabalene

Et siste trinn i prosessen vil da være synsing ("best guess") basert på lokalkunnskap fra eldre folk på øya og det som tidligere er skrevet av lokalhistorie om Skåtøy.

Her blir veien til mens man går og jeg tar gjerne imot innspill og kommentarer fra leserne underveis.

(forts. neste nr) Tor Dønvik

Været som var i fjor

På Jomfruland målestasjon var middeltemperaturen desember hele 3.1 grader varmere enn i fjor. Desember 2015 var en lykke for koggfolk, denne vinteren blir det i alle fall ikke is sa vi.

Men så rett over nyttår satt det inn med stabilt østavær med kulde og snø. Når slikt østavær f.eks. setter inn i oktober eller november er det rene dødsdommen for koggbruk den vinteren.

Da er det bare å følge med på kulden i Moskva og sjekke ismeldingene i Østersjøen og vente på at isvannet derfra når hit, et par måneder senere. Det lærte jeg av bestefar, derfor setter en 3 ukers periode med kaldt østavær, selv så sent som i januar, en støkk i en stakkar. Og all snøen, som falt ned i sjøen og gjør vannet både kaldt og mindre salt, får en til å grøsse på ryggen.

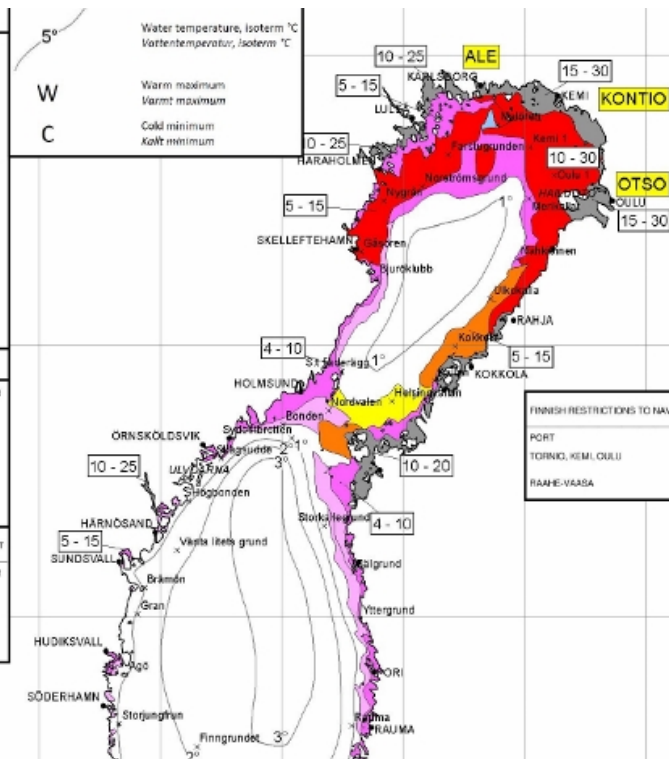
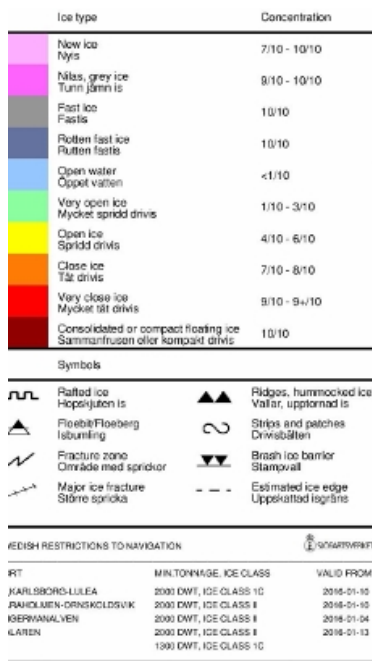
En natt eller to med stille kaldt vær så klapper isen til, i alle fall innaskjærs og i buktene. Yrs langtidsværsl granskes i håp om å få se en skikkelig sørvestkuling som rusker opp i det fæle kalde brakkvannet fra Østersjøen.

Sjøtemperaturen på ca. 8 grader (yr.no) 5 mil av Jomfruland for en måned

siden har nå sunket til ca. 4, det er ille å tenke på, men det er fremdeles litt å gå på. Målingen er satellittbasert, så for oss som "inte stolær på de henna sattellitane" viser Flødevigen at sjøtemperaturen ikke har sunket mer enn fra ca. 7,5 til 3 grader på en meters dyp, på tross av 3 uker med kaldvær og et kraftig snøfall.

For de av koggfolket som er sterkt angrepet av is-paranoia ser vi av kartet fra svensk værmelding, den lykke-situasjonen at Botniska Viken på ingen måte ennå er islagt midt i januar.

Ser en nærmere på kartet, er det store områder i Østersjøen med 5 grader varmt vann som må tømmes ut i Skagerak før den kalde dritten fra

Botniska Viken kommer hit.

Alt håp om koggføre i vinter er nok ikke ute ennå, selv om jeg måtte kjøre utenom Krikken og møtte isen ved Stavsenga på siste bytur.

Is-paranoia: Heldigvis har vi gode gratis dagpsykiatriske behandlingstilbud på Skåtøy. To av barnebarna, Åse på 6 og Billie på 5, kom gående alene på ski 1,5 km gjennom skogen, i kulde og snø, med ryggsekk og nistemat, for å besøke bestefar. Gladere og stoltere unger skal en lete lenge etter.

Skisporene avslørte at de bare hadde ramlet 3 ganger, de hadde gått ved siden av hverandre på slette partier for å prate sammen, og de hadde lagt inn obligatoriske stopp der det var istapper for å knekke og trolig smake på disse.

Montessoriongene baser lykkelige rundt i snøen i friminuttene, og på den islagte lekeplassen skøytes det både sent og tidlig. Slik barneglede sparer offentlig psykiatrisk helsevern for dyre behandlinger og tvangsinnleggelse på grunn av is-paranoia og lignende lidelser.

*Med en stille bønn om snarlig sørvestkuling!
(Siste! Yr spår sørvest og pluss i slutten av januar)
Tor Dønvik*

Månedens båe

Laffenbåen, utenfor Bråtøhodet, rett vest for skjæret hvor lykten med hvit lys står i dag og litt til side, er på ca. 1+ m dybde.

Den heter så for Olaf Petersen i en 5 ½ m i god vind på slør fra Korset i retning Eidkilen dundret på og båten hoppet over på en brutal måte, men kun på grunn av farten vi hadde.

Jeg var med som liten gutt. I det øyeblikket min far, Eric Sejersted Bødtker skrek "forsiktig Laffen", fløy jeg fra hekken og helt under dekk hvor jeg ble fanget av masten.

Jeg hadde en tykk ubehagelig vest på som tok støtet. Når båten ble tatt opp var ett par kjølbolter knekt. Dette var på slutten av 60 tallet.

Christopher Sejersted Bødtker

(red. kommentar)

Denne båen er nevnt tidligere i **Flaskeposten juli 2011**, men da uten navn. Nå er navnet behørig på plass, det setter vi pris på og trenger flere båehistorier fra leserne.

Laffenbåen er skummel ved grov sjø. Med kogg i finvær flyter du greit over og folk flest tenker ikke på denne båen som noe problem.

Jeg husker at jeg en gang tidlig på 70 tallet, sto sammen med min far Konrad og Bjarne Ødegård, en sen høst, med grov sjø, i skumringen, og så utover mot Rauane.

Bjarne visste at Trygve Braatø var på jobb på Rauane, og plutselig vi fikk se koggen hans i skumringen, med stø kurs mot nevnte båe hvor det av og til dannet seg kraftige grunnbrott. Bjarne ristet på hodet og sa at Trygve måtte jo vite om båen, men han satt trolig under kalesja og styrte i ruskeværet, uten å tenke seg om. Med hjertet i halsen sto vi å så på at koggen tilslutt kom seg helskinnet på innsiden av båen.

Tor Dønvik

Prosjektet med Dønvigs bøye går mot gjennomføring.

Sponsoravtaler på kr. 10.000 eller mer søkes. **Sponsorlista så langt:**

Arkitekthuset as
David Løffler - 92099747

Iseksport as
Tom Erik Hole

Byggmester
Tore Abrahamsen - 91850561
Galeasen Skåtøy as
Tor V Dønvik - 90678830

Stiftelsen
Skåtøy Vise og Poesifestival
Kragerø og Skåtøy Historielag
Skåtøy - Sangpoetenes møtested

Dønnevik gård
Ingvild Gierløff Løe

Store og små donasjoner mottas med takk. Bygg for utstilling av bøyen skal settes opp og materiell som presenterer Dønvigs livshistorie skal lages.

Sponsoravtaler (kr 10000 eller mer) søkes blant privatpersoner, firma og

andre virksomheter, som da varig hedres med et messingskilt i bygget hvis de ønsker det. Alle små eller store bidrag er velkommen.

Bankkto: 2655.02.47037

For informasjon, kontakt:

Tor Dønvik; tor.donvik@gmail.com

mobil 90678830 eller

Arnfinn Jensen; arnfj@frisurf.no

mobil 90584852

Glimt fra kaptein Dønvigs liv:

Tragedien på Virginia beach.

Dictator er borte, så er også Dønvigs kone, barn og halve mannskapet.

Forliset får et etterspill, sjefen på redningsstasjonen Edvard Drinkwater blir kritisert. Under sjøforklaringen blir det klart at han ikke tok i bruk alle tilgjengelige redningsmidler.

Dønvig derimot, gjorde alt rett under de ekstreme forholdene, han beholdt utrolig nok hodet kaldt. Ved å utøve godt sjømannskap og oppfinnsomhet var det hans fortjeneste at halve mannskapet ble reddet.

Blant alle påskegjestene på Princess Ann's Hotel og alle fastboende som hadde sett hele det tragiske forliset fra stranden, blir Dønvig helten, mens

Drinkwater mister jobben sin og må søke avskjed i nåde. Etter noen dager blir alle de omkomne funnet unntatt lille Carl Sealande, kapteinens 4 år gamle sønn.

Påskegjester og fastboende viser stor medfølelse med den sympatiske kapteinen, som mistet alt i forliset.

De samler inn penger til han og mannskapet, for at de skal komme seg hjem på en grei måte.

Dønvig ordner det som han må, med forsikringsoppgjør for skute og last og med begravelse av kona og de omkomne blant mannskapet.

Begravelsen finner sted på Elmwood kirkegård i Norfolk og mange viser de omkomne den siste ære. Flaggene vaier på halv stang fra alle skip i havna og i hele distriktet fra Virginia Beach til Norfolk. Tragedien har gjort et varig inntrykk i lokalmiljøet og er ikke glemt selv i dag 125 år etter forliset.

Kapteinen og mannskap drar hjem rett etter begravelsen.

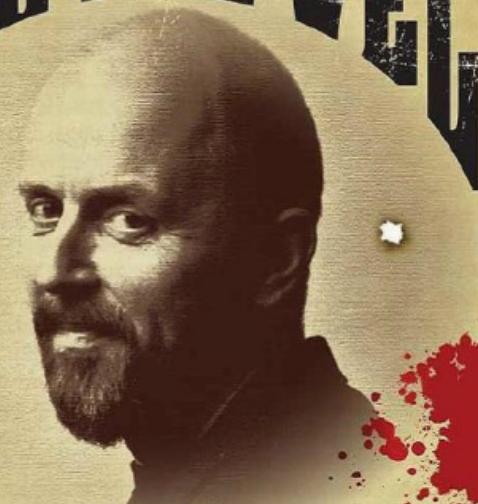
Noen dager senere finner man lille Carl Sealande på stranda og han blir gravlagt i sin mors grav i Elmwood. Sterkt preget av sorg har kapteinen da reist hjem til Skåtøy.

(forts. neste nr) Tor Dønvik 9

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

PRESTESTRANNA

Ja **VEL VEL VEL**

av og med
Tom Jackie Haugen

SKÅTØY FLERBRUKSHUS

Lørdag 20. februar 2016, kl. 19.00

Forhåndssalg av billetter: Billettservice, Narvesen og 7-Eleven -

 «Skåtøy – sangpoetenes møtested» er lokal arrangør – www.sangpoetene.no

Geirr Dippner Entertainment • www.dippner.com

SOM DEN GYLDNE SOL

Iver Kleive | Povl Dissing | Knut Reiersrud

Konsert i Skåtøy kirke

Lørdag 14. mai 2016 kl. 18.00

Konsert- og transportbilletter legges ut for salg hos Billettservice, Narvesen og 7-Eleven i løpet av kort tid

Billettpris kr. 325,- + avgift – Transport tur/retur kr. 160,-

ticketmaster
Billettservice

«Skåtøy – sangpoetenes møtested» er arrangør - www.sangpoetene.no